

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Aanpassing beleid inzake afstoten overbodige watergangen in onderhoud bij het waterschap Nummer: Bestuursstukken\2617	Agendapunt: 7
---	----------------------

DB: Ja 7-5-2018	BPP: Nee	FAZ: Ja 23-5-2018	VVSW: Nee	AB: Ja 6-6-2018
---------------------------	-----------------	-----------------------------	------------------	---------------------------

Opsteller: Schelte Kooistra, 0598-693280 Personeelszaken, Financiën en Bedrijfsvoering	Opdrachtgever: Jan van der Laan	Portefeuillehouder: Hilbrand Sinnema
--	---	--

Ondersteuning van de afdeling: ☒ Technisch ☒ Juridisch ☒ Financieel ☒ Staf ☐ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging
---

Externe betrokkenen: -	Reden: -
----------------------------------	--------------------

<p>Samenvatting:</p> <p>Het waterschap heeft diverse watergangen in onderhoud en eigendom die geen functie meer als hoofdwatgang vervullen. Deze functies zijn: aan-en afvoerfunctie minder dan 50 liter/sec en waterberging. Wordt aan deze functies niet meer voldaan, dan vallen ze terug in de categorie schouwsloten. In 2011 is beleid geformuleerd en vastgesteld omtrent het overdragen van de onderhoudsverplichting. Het huidige voorstel omvat een aantal aanpassingen en verduidelijkingen omtrent dit beleid over de prijsstelling van de te verkopen maaipaden en verduidelijking van het begrip waterstaatswerk en de daaraan gekoppelde verplichtingen. Door toepassing van de norm die geldt voor hoofdwatgangen en schouwsloten zullen ruim 300 kilometer hoofdwatgangen de status schouwslot krijgen, waarbij het onderhoud overgedragen wordt aan de aanliggende eigenaren. In de vergadering van het dagelijks bestuur van 9 oktober 2017 is deze aanpassing in ontwerp vastgesteld en heeft het de wettelijke termijn voor zienswijzen ter inzage gelegd. Ingelanden die in een eerdere instantie zijn benaderd over afstoten van watergangen zijn geïnformeerd en in gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen. Hiervan hebben 5 mensen gebruik gemaakt. De reacties gingen niet inhoudelijk over het beleid, zodat er geen aanleiding is het voornoemde beleid aan te passen.</p>

Duurzaamheidsparagraaf: Nee

<p>Begrotingsaspecten: Ja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kosten voor het in schouwbaar staat brengen van de over te dragen watergangen € 1,00/m1 - Overdrachtkosten begroot op enkele duizenden euro's per jaar - Dekking uit exploitatie.
--

<p>AB Voorstel:</p> <p>Het beleid inzake afstoten overbodige watergangen in onderhoud bij het waterschap vast te stellen.</p>
--

Bestuursvoorstel

Bijlagen: Nee

–

Ter inzage (bestuursnet): Nee

Onderwerp(en):

–

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf secretaris-directeur:

Bestuursvoorstel

Inleiding

Het waterschap heeft diverse watergangen in onderhoud en eigendom die geen functie meer als hoofdwaterring vervullen. Het waterschap wil overal dezelfde inzet plegen waar het gaat om onderhoud van hoofdwaterringen. De bedoeling is om bovengenoemde watergangen aan te wijzen als schouwsloten. Uiteindelijk zal dit leiden tot een lagere beheerlast met als gevolg lagere kosten. Het gaat hierbij uiteindelijk om ruim 300 kilometer voormalige hoofdwaterringen.

Situatie voormalige waterschappen en andere waterschappen

De af te stoten watergangen hebben hun functie verloren door bijvoorbeeld de uitvoering van een waterbeheersingsplan, ruilverkaveling of een herinrichtingsplan. Een enkele keer komt het voor dat de toedeling binnen een ruilverkaveling of herinrichting niet geheel goed afgehandeld is. Bovendien zal door de doorgevoerde aanpassing van de afvoernormen die gelden voor hoofdwaterringen resp. schouwsloten (afvoernorm hoofdwaterring was > 30 liter/sec., is nu > 50 liter/sec.) een toenemend aantal hoofdwaterringen worden afgestoten en aangewezen worden als schouwslot. Dit gaat dan om ca. 300 kilometer watergang. De normaanpassing omstreeks 2014 is een gevolg van de toenemende perceeloppervlakte in de landbouw, waarbij veel kleinere sloten zijn gedempt. De overblijvende sloten kregen daardoor een hogere afvoer te verwerken en zouden in veel gevallen binnen de categorie hoofdwaterring vallen. Dit is niet de bedoeling van het hebben van een primair en secundair systeem. Buiten de normaanpassing heeft er dus ook een herberekening van de afvoerhoeveelheden op sloot-niveau plaatsgevonden. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in het afnemen van het areaal hoofdwaterringen en toename van het areaal schouwsloten met ca. 300 kilometer.

Bij de rechtsvoorgangers van Hunze en Aa's was op grond van het reglement geregeld of er al dan niet betaald werd bij overdracht van de watergang naar derden. Dit gold ook in het geval van het incidenteel overgaan van een onderhoudsverplichting van een ingeland aan het waterschap. Het huidige reglement voor het waterschap Hunze en Aa's kent voorschriften aangaande deze verplichtingen niet. In het huidige reglement is omtrent afkoop van onderhoudsverplichtingen niets nader geregeld, terwijl er geen afkoopsommen worden betaald. Om juridische problemen te voorkomen is het noodzakelijk hierover wel helder beleid vast te leggen. Bij het handelen zoals hierboven aangegeven kan zich incidenteel een geval voordoen, waarbij een onverkorte handhaving van de regel om geen afkoopsom te betalen onrecht aan een bepaalde ingeland doet, omdat deze onevenredig nadeel wordt berokkend. In deze gevallen is het waterschap gehouden om in de vorm van een schadevergoeding de desbetreffende ingeland tegemoet te komen in de vorm van nadeelcompensatie. Nadeelcompensatie kent daarvoor een eigen vastgelegde en vastgestelde procedure.

Juridische problematiek en afweging

Bij toepassing van het beleid zoals in 2011 vastgesteld lopen we als waterschap tegen een aantal onduidelijkheden in de begripsomschrijving aan, die destijds onvoldoende beschreven zijn. Bovendien is het huidige prijsbeleid dat we als waterschap hanteren een belemmering gebleken bij de verkoop van aangrenzende aanwezige onderhoudsstroken (maaipaden); we vragen een te hoge grondprijs.

Bestuursvoorstel

Het gaat bij de begripsbepaling om de uitleg wat een “waterstaatswerk” is in relatie tot het begrip “oppervlaktewaterlichaam”. Met name als het gaat om wat toebehoort aan de watergang als geheel is onduidelijk gebleken. Het komt namelijk voor dat beoogde onderhoudsplichtigen van een schouwsloot zich beroepen op het feit dat het waterschap aangrenzende eigenaar blijft in verband met de aangrenzende onderhoudsstrook aan de vervallen hoofdwatergang, en daarmee dus onderhoudsplichtige blijft. Deze zien de onderhoudsstrook dan als los element langs de watergang. De definitie uit de Waterwet is hierover echter heel duidelijk;

“Waterstaatswerk” volgens de Waterwet

Onder waterstaatswerk wordt verstaan: oppervlaktewaterlichaam (watergang, natuurvriendelijke oever, beschoeiing) , bergingsgebied, waterkering of ondersteunend kunstwerk.

Met betrekking tot de begrenzing van oppervlaktewaterlichamen geldt dat, zolang er nog geen legger is waarop de begrenzing is aangegeven, het oppervlaktelichaam wordt begrensd door de boveninsteek aan weerszijden met inbegrip van de onderhoudsstrook.¹

In de Keur van het waterschap Hunze en Aa's wordt voor het begrip waterstaatswerk de volgende definitie vermeld:

“waterstaatswerk”: oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering, ondersteunend kunstwerk en bijbehorende onderhoudsstroken, dat als zodanig in de legger is aangegeven, tenzij het werk is vrijgesteld van opname in de legger of op de schouwkaart is aangegeven;

Conclusie:

Tenzij in de legger anders staat aangegeven, dienen aangrenzende onderhoudsstroken aangemerkt te worden als onderdeel van het oppervlaktewaterlichaam. Daarmee vallen de betreffende onderhoudsstroken onder de definitie van waterstaatswerk. Dit geldt ook als in de legger geen begrenzing van het oppervlaktewaterlichaam staat aangegeven.

Voorgestelde situatie

Het waterschap zal de watergangen waarvan de onderhoudsverplichting bij de ingelanden komt te liggen op correcte wijze overdragen. De watergang wordt geschoond op het bestaande profiel en het talud wordt onderhoudbaar opgeleverd. Bij verkoop zal een symbolische verkoopprijs (€ 1,00 per verkrijger) worden gehanteerd en de overdrachtkosten zijn voor rekening van het waterschap. Bij verkoop zal de ingeland na overdracht wel de waterschapsomslag moeten betalen. Er zullen mogelijk ingelanden zijn die om die reden de grond niet in eigendom willen hebben. Een voordeel voor de ingeland is echter, dat de oppervlakte van het perceel toeneemt waardoor bij een eventuele toekomstige verkoop van het perceel (inclusief de watergang) de verkoopopbrengst voor hem hoger uit kan vallen. De voormalige hoofdwatergang wordt volgens de daarvoor geldende aanwijsprocedure aangewezen als schouwsloot.

De aanliggende onderhoudsstroken (maaipaden) zullen worden aangeboden aan de aanliggende eigenaren. Voorheen was bepaald dat dit tegen de heersende grondprijs moest gebeuren. Gebleken is echter dat dit een dusdanige drempel voor overdracht opwerpt dat hier niet of onvoldoende gebruik

---

¹ Artikel 5.4 Keur waterschap Hunze en Aa's

Bestuursvoorstel

van wordt gemaakt. Gevolg daarvan is dat het waterschap eigenaar blijft van die grondstroken en daarmee keer op keer aanloopt tegen bezwaren van ingelanden om het onderhoud zelf uit te voeren. Om de drempel van overdracht te verlagen wordt voorgesteld om voor deze stroken 50% van de marktwaarde te hanteren en ook de overdrachtskosten voor rekening van het waterschap te nemen.

Beleidsuitgangspunten

- Als uitgangspunt hanteren dat geen afkoopsommen worden betaald bij het van hoofdwatgang tot schouwsloot verklaren;
- De over te dragen hoofdwatgangen in overdraagbare staat overdragen, dat wil zeggen op het bestaande profiel geschoond en gebaggerd;
- Voor de eigendomsoverdracht van een watergedeelte (van insteek tot insteek) een symbolische prijs van € 1,- per verkrijger te hanteren;
- De overdrachtskosten van het watergedeelte voor rekening van het waterschap nemen;
- Voor de eigendomsoverdracht van een onderhoudsstrook af te wijken van de heersende marktwaarde en een gereduceerd tarief van 50% van de marktwaarde toe te passen als verkoopprijs.
- De overdrachtskosten van het gedeelte onderhoudsstrook voor rekening van het waterschap te nemen.
- Daar waar onevenredig nadeel voor een ingeland optreedt kan in individuele gevallen overgegaan worden tot nadeelcompensatie;

Juridische procedure/inspraak

Dit bestuursvoorstel heeft overeenkomstig de Inspraakverordening gedurende een periode van zes weken ter inzage liggen met de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. Hiervan hebben 5 ingelanden gebruik gemaakt. De ingediende zienswijzen gingen echter niet in op het beleid maar slechts over de situatie ter plekke. Er is derhalve geen aanleiding het beleid bij te stellen.

Financiën

De kosten van het in schouwbare staat brengen van de watergangen worden begroot op maximaal € 1,- per meter. In de meerjarenraming is hiermee rekening gehouden. Als C-investering is hiervoor de komende jaren € 150.000,- geraamd. De overdrachtskosten worden begroot op enkele duizenden euro's per jaar. Uiteindelijk wordt jaarlijks op de onderhoudskosten bespaard. Deze operatie levert dan uiteindelijk ook geld op. Het is onzeker hoe de kosten en besparingen de komende jaren gaan verlopen, omdat vanwege de versnippering van de percelen de overdrachten een langdurig traject gaan vormen. Daarom wordt in de begroting 2018 geen extra budget opgenomen om de eerste kosten te dekken. De kosten zullen voorlopig worden gedekt uit de opbrengst van verkoop van vastgoed.

Bestuursvoorstel

Voorstel

Het algemeen bestuur voorstellen het beleid inzake afstoten overbodige watergangen in onderhoud bij het waterschap vast te stellen, dit onder gelijke intrekking van de in maart 2011 vastgestelde bestuursuitgangspunten.

namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf